

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

3tr. Barón L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

A méhészek ünnepnapjai.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület, mely 45 éves multra tekint vissza, nagyjelentőségű hivatását szem előtt tartva, fáradhatatlan és kitarító munkásságával karolja fel és támogatja a méhésztársadalom érdekeit. Ennek tanubizonyságául szolgál az, hogy jelenleg közel 1000 tagot számlál tagjai sorában. A tagok számából következtethetünk arra, hogy mennyien foglalkoznak méhészetel és a gazdasági életnek milyen fontos tényezője a méhészeti kultúra fejlesztése. Ezt a célt tűzte ki maga elé az Erdélyrészi Méhész Egyesület vezetősége akkor is, midőn elhatározta, hogy folyó évben egy méhészeti kiállítást és azzal kapcsolatosan méhészeti szakértekezletet rendez, melyeken alkalmuk legyen a méhészeknek termelésüket bemutatni és a méhészetet érdeklő kíváncsijaikat megbeszélni. Sokan vannak azonban méhészek, kik az Erdélyrészi Méhész Egyesületnek még nem tagjai, pedig csak együt-

tes munkálkodással és a méhészeknek egy táborba való tömörülésével érhető el a kitűzött cél. Saját érdekeit szolgálja tehát az a méhész, ki az Erdélyi Méhész Egyesület tagjai sorába lép, mert a csekély tagdíj ellenében számos

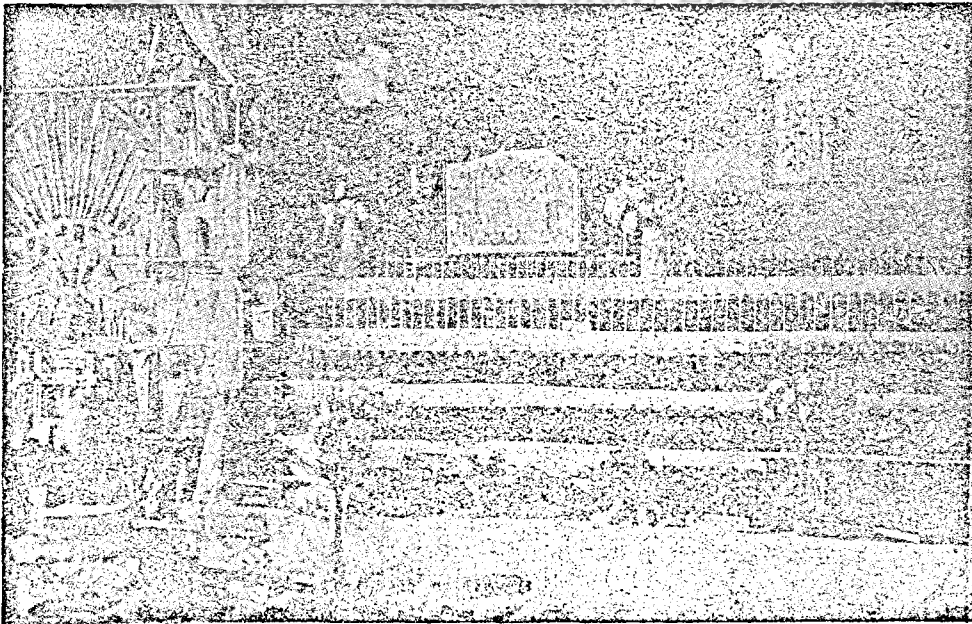
nagyközönség előtt bemutatni. Bár ezen esztendő sem volt a méhészetre nézve kedvező, az egyesület nem állott el a tervétől és a nehézségeket leküzdve, fáradságot nem kimélve, támogatva az egyesület lelkes tagjaitól, tervét megvalósította és egy szép kiállítás keretében számolt be hasznos munkásságáról.

ben számolt be hasznos munkásságáról.

A kiállítást szeptember hó 6 án délután 11 órakor nagy közönség jelenlétében és lelkes szavak kíséretében nyitotta meg az Erdélyrészi Méhész Egyesület nagybancsú és közszerepetben álló elnöke: br. Jósika Gábor. A megnyitáson megjelent Papp Danila tábornok, hadtetsparancsnok, a kiállítás védnöke, kit az egybegyűlt közönség lelkesen ünnepelt és akit br. Jósika

Gábor kalauzolt végig a kiállításon, mindenről alapos magyarázatot tartva.

Kellemesen hatott a látogatókra a kiállítás szakszerű és izléses elrendezése. A Gazdasági Egylet kertjében megfelelően csoportosítva nyertek elfűzést a különféle rendszerű méhjárással, a kezdetleges kasoktól kezdve, a legmodernebb kaptárokig, több kaptár

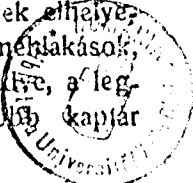
Részlet a kiállitásból: méhészeti eszközök.

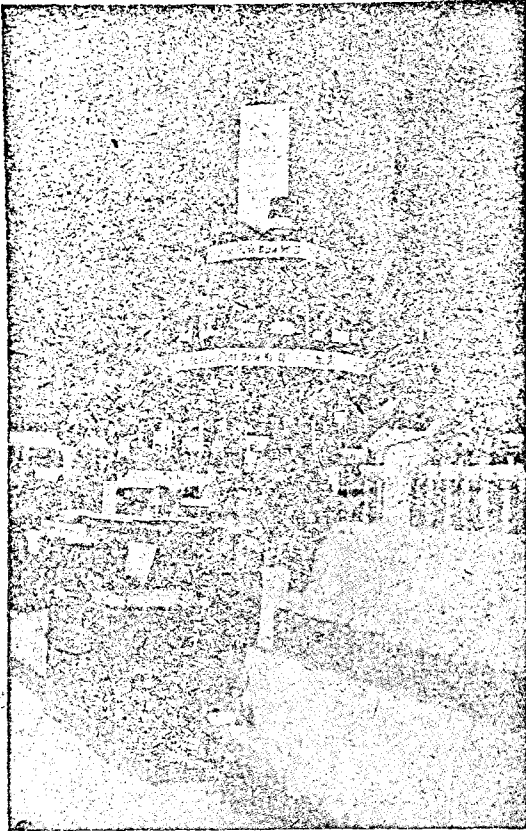
kedvezményben részesül és azonkívül az egyesületet is támogatja.

A kiállitásról a következőkben számolunk be:

Méhészeti kiállítás Kolozsváron utoljára 1912-ben volt.

Azóta az Egyesületnek nem volt alkalmá a méhészetel foglalkozók fáradságos munkájának eredményét a

általános érdeklődést keltett Hirschfeld Károly kolozsvári régi vaskereskedő cégnek a méhészeti eszközökből és szerszámokból nagy körültekintéssel összeállított dús gyűjteménye, melyben minden eszköz és szerszám a legjobb kivitelben feltalálható volt, mely a méhészetben szükséges, továbbá nevezett cég kiváló mézpergetői, melyek tartós kivitelükkel és könnyű kezelhetőségükkel általános érdeklődést keltettek. Hasonló elismerés illeti Hann és Társa helybeli céget is, amely szintén méhészeti eszközöket, szerszámokat állított ki.

Élénk érdeklődést váltottak ki továbbá a kiállítás irodalmi csoportjában kiállított értékes méhészeti munkák és folyóiratok. Kiemelendő J. Begnescu román nyelvű folyóirata, továbbá a Valló Árpád féle szakkönyvnek Török Bálint főtitkár által átdolgozott és a Magyar Nép könyvsorozatában megjelent „Méh-tenyésztés Vezérfonala” című méhészeti könyve, melyből a kiállítás alatt igen sok elfogyott. A kiállítással kapcsolatosan szeptember hó 6-án délután a református kollegium disztermében báró Jósika Gábor elnöksége alatt méhészeti szakértekezlet volt, melyen a résztvevők oly nagy számban jelentek meg, hogy a terem szűknek bizonyult. Az elnöki megnyitó után a szakértekezlet elhatározta, hogy hódoló táviratot intéz a királyhoz és üdvözlő táviratot a kormányhoz. Korodán László méhészeti felügyelő J. Begnescu Galacból küldött levelét és általa a romániai méhészet szervezésére kidolgozott tervezetét olvasva fel román nyelven, melyet Sztarek Károly magyarul ismertetett. A tervezet a szakértekezlet általános érdeklődéssel fogadta és a további tárgyalások felvételével az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete elnökségét kérte fel. Tanulságos szakelőadásokat tartottak Horii Balla István és dr. László Márton. Több a méhészet és méhésztársadalmat érdeklő jelentős ügy megvitatása került sorra, melyeknek megvalósítását az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete vállalta.

A szakértekezleten megjelentekről igen szépen sikerült fényképfelvétel készítettetett.

Elismerés illeti az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete elnökségét, tisztikarát azon önzetlen munkásságukért és fáradozásukért, mellyel a méhészek érdekeit szolgálják.

Bizonyságul szolgál erre nézve ez a szépen sikerült kiállítás is, mely alkalmat adott a méhészeknek arra, hogy hasznos munkájuk gyümölcsét a nagyközönségnek bemutathassák.

A kiállítás rendezése, szakszerű és izléses elrendezése Török Bálintot, az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete agilis főtitkárát dicséri.

Ambrus Dezső.

Üzenetet hoztam.

Üzenetet hoztam nagy Amerikából. Szegény magyaroktól, régi magyaroktól hoztam üzenetet. Ott jártam, ahol igen sokan, sok ezren laknak. New-Yorkban egyik széles utcában vasárnap délután nagy legények, kisebb fiúk voltak együtt. Mulatoztak. Labdázta olyanformán, ahogy régen, amikor kicsik voltak a nagyok, azelőtt 15 évvel a falu közepén, a templom előtti téren. A kisebbek már rugták egymás felé, mert ők ott születtek, ott jártak iskolába, ott látták, hogy megy a futball. Rugni kell előre, amilyen messze csak lehet.

Látam, mit csinálnak Boston nagy közös kertjében az igazi amerikus fiúk. Ezeket már nevezhetjük legényeknek. Ezek egyenesen kifutót játszanak. Olyant, amilyent a diák az iskolából haza visz s otthon játsza a falusi legényekkel. Ezeknek jól van dolguk, de a new-yorkit ne irigyelje senki. Nem jó kedvükből sereglettek az utca közepébe. Nem öröm, ha a lejáró rácsa mögé a pincelakás ablakába vágódik a labda s betörik az ablak. Itt az a baj, hogy a játszóhely messzi mérföldekre esik s ha egyéb akadály nem volna, a villamosra fizetni kell. De baj az is, hogy nincsen rendes labdájuk, mert az nagyon drága s ilyenül szegyeillik kiállni a rendes labdázók közelébe.

No de van más mulatság is. A papjok összegyűjti a hiveit a templom melletti tágas helyiségbe. Ott gondoskodik nekik mulattató és oktató felolvasásról, előadásról. Betanítja a kántornak fogadott ügyesebb magyar énekekre, egy másik, vagy maga a pap versre s énekelnek, szavalnak majdnem úgy, ahogy itthon a téli esteken.

Ugy, de mégsem! Ezek a magyarok immár se nem alföldiek, se nem székek, hanem amerikusok. Olyan ur formák volnának, ha kitalnák belőlük az uraság, de bizony olyan ritka lit az urnagyar, mint a fehér holló. Munkások.

Nehéz munkában elcsigázott, szegény, bus magyarok ezek.

Hogyne gondolnának haza? Gondolnak, vágynak, szeretnének oda té

Méz üvegekben, A kiállítás egyik szép részlete. élőméhekkel benépesítve. Láthatók voltak különböző rendszerű álló és az utóbbi időben mindinkább térhódító felülkezelhető vándorkaptárak. A kaptárak közül kitűnt dr. László Márton nagyiklódi birtokos álló kaptára, Szentpétery György erzsébetvárosi méhésztudós vándorkaptára és Váradai Béla kolozsvári asztalos mester különféle kaptárakból összeállított csoportozata. A többi kiállított kaptárak is mind elismerésre méltók voltak.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet nagytermében folytatódott a kiállítás, hol az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete és az egyesületi tagok által kiállított különböző méhfajták és méztermékek nyertek elhelyezést. Meglepő szép látványt nyújtott az ezrekre menő üvegezett méz, kiállítók és minőség szerint csoportosítva, melyek közül mindennemű méz u. m.: akác, hárs, szeder, vegyesvirág, stb. látható volt. A mézzel együtt a kiállítók a méztermékeket is bemutatták, kitűnő minőségű és zamatu mézbort, mézecetet és különféle mézes-süteményeket. A mézes-sütemények gazdag és változatos sorozatát mutatta be özv. Kremnitzkyné Frölich Ilona a Szentpétery György izlésesen elrendezett kiállítási asztalain.

A kiállítási teremben fellünnést és

BELPOLITIKA

A kisebbségi kérdés a minisztertanács előtt. A legutóbb tartott minisztertanácson foglalkoztak a kisebbségi kérdéssel, főképen abból a szempontból, hogyan lehetne megakadályozni, hogy a kisebbségek „mindegyre külföldre szaladgáljanak panaszaikkal”. Több javaslatot terjesztettek elő ebben a tekintetben s ezek közül egyik egy erdélyi miniszterium fellállítását javasolja a belügyminiszterium kebelében. Aki a dolgokat ismeri, az tudja, hogy nem „szaladgálunk mindegyre külföldre”, hanem csupán kérelmeket vittünk a Népszövetség elé, még pedig azért, mert minden egyéb kérésünk és eljárásunk a kormánynál süket fülekre talált. Ezért nem tehetünk egyebet, minthogy élünk nemzetközileg biztosított jogunkkal.

Az erdélyi miniszterium felállításának gondolatát szerencsésnek tartjuk, de csak akkor, ha abban megbízható kisebbségi emberek lesznek magas állásokban és a miniszteriumnak az lesz a feladata, hogy megismerje s orvosolja a kisebbségek panaszait, biztosítsa érdekeik kielégítését s ezáltal érje el megnyugvásukat. Bizonyos, ha helyzetünk csak némileg is türethetővé válik, nem fogunk mi, „a külföldre szaladgálni”. De ebben a tekintetben a kezdő lépést a kormánytól várjuk. Hiszen az ő kezében van a hatalom és csak a hatalom birtokosainak van módjuk és erejük az intézkedésre.

A kisebbségi egyházak helyzete. A kisebbségi egyházak jogviszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslatot az országgyűlés már az ősszel tárgyalni fogja. Ez a javaslat első alakjában igen élénk ellenkezést váltott ki a kisebbségi egyházaknál, mert túl nagy befolyást engedett a kormánynak a kisebbségi egyházak belső életébe. Az egyházak dolgoztak is ki egy ellenjavaslatot s ezt beterveztették a vallásügyi miniszterhez. Az új javaslat a hivatalos közlés szerint sok tekintetben elfogadta a magyar egyházak által ajánlott módosításokat. Ha csakugyan így történik a kisebbségek megnyugtatója.

Az iskolai panasz sorsa. A Népszövetség mostani tárgyalása rendén a magyar egyházak által beadott panaszos bejelentés még nem került napirendre. A dolog azonban nem alszik, mert a magyar egyházak képviselői

formátus és egy gör. katolikus magyar gyülekezet fogadott. Örömmel fogadtam a meghívást. Lelkem szerint köszöntöttem őket és szívből szólva igyekeztem éreztetni velök, hogy mi itt Erdélyben harcolva dolgozunk, mert nyelvünket védjük, életünket és megélhetésünket biztosítani akarjuk, mert bármily sokat gondolnak is Amerikáról, akik nem ismerik, egy bizonyos: a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely!

Izenetül küldi a székely magyar leány, aki négy éve próbál boldogulni jól iskolázott tudásával, s a másik, ki már két évet ott töltött és a magyar házi iparnak szeretne piacot teremteni: izenik, hogy vissza vágnak! Izenik, hogy ott is az a baja a magyarnak, ami itthon: sok közöttük az irigy, a rossz lelkű, aki honfitársának nem segítséget nyújt, hanem gáncsot vet lába elébe.

Azt izeni az ügyvéd, ki harmadik éve próbál szerencsét a banküzletben: volna szerencsém, de nincsen boldogságom. Otthon elvették vagyonomat, itt nélkülözöm a családot.

Kerestem, s nem találám csak egy magyart is, aki őszintén elmondhatta volna: szerencsés is voltam, boldog is vagyok.

Ti kedves olvasók, ugy-e ti is csak keresitek, de nem találjátok a boldogságot. Ne panaszkodjatok! Amíg a falu határára van egy barázdátok, amíg házatok körül van pár virágzó fátok, amíg az ablak alatt virágot öntöz leányotok, mindaddig ti vagytok a boldogok. Ezt izenik nektek azok, akik túl tenger árján soványodó testtel robotolják a gyári munkát!

Dr. Boros György.

A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolai előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év leforgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami középiskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli kérdészködésre készséggel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet”

kiadóhivatala Arad.

ni, de csak úgy, hogy senki se szármassza. Ugy, hogy a régi kis házba költözhessenek s majd kimenjenek az a szarvára, vagy a kapa nyelére. De ha onnan jó, akkor mindenki gazagnak gondolja. Azt hiszik, hogy Amerikában nemcsak a párnaalja, de a karó is dollárral van tele rakva.

Néha egyiknek másiknak kedvez a szerencse. —Azaz hogy a háboru előtt, még nem volt szesztilalom, lehetett ott nyitni s sok pénzt szerezni a szesznek, de most nincs pálinkás tüzel. Most már csak dolog után lehet valamire menni. Aki nem szeret dolgozni, nem csak nagyurat játszani, mint a Schwartz Miksák, egy darabig erre arra kényszerít a nagy ügyeskedéssel, azután ahogyan visszaszökik s itthon mesterkedik, amíg rajta csipik.

Nagy, izzasztó, testet ölő munkáért a dollárt, de akkor is csak gyéren. Akkor is csak annyit, hogy az a ruhától s a ruhától alig marad valami. Még drága minden. Mert aki a nyelvet nem tudja, az csak a kezével segíthet a pénzén s azzal is csak a legnehezebbel.

Ez magyarázza meg, hogy a toledoi magyar férfi, nő és ifju között alig van csak egyet is, akinek egészséges, pirosposzsgás arca, szép fehér napbarnított arca lett volna.

Egy csinos leány szavalt a református gyülekezet előtt. Elég csinos volt ruhája, de az arca halovány, a színe sárga. A magyar szót csak töredeztette, de már ott született s csak a szülői gondoskodás papja kényszerített rá, hogy valamennyire megtanulja az anyanyelvét. A hegyi csermely eljut a nagy folyóig. A leány lépésnyire még látjuk, hogy a vízben való, de azután elnyeli a nagy víz. A végképpen, örökre. Ha van erős ember abban az odavetődött magyarban, az a tartalék végig s talán haza is hajlja a vízbe. A különben csak amerikai magyarok szavaltak elmarad a magyarság. A református és katolikus magyarok szép munkára vállalkoztak nagy Amerikában, de a fáradtságuk eredménye alig ér föl a nagy munkával. A leányt érdemelnek, mert jót akartak, de a hazai lelket ők is csak halovány tudják tartani közöttük. Az in- káró politikai agitátorok olykor elvarják, királyosdit játszanak velök. A leány megtelepült lapszerkesztők írása — úgy látszik — hazafias akar, de legtöbbször a jó magyar nem nélkül.

Az a stílus is, meg a nyelv is amerikai ruhát visel. Megérthető, hogy az erdélyben vannak, midőn a hazai vendégül fogadják a barátságos barátot. Engemet Toledóban egy re-

ásároljon a **PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár**

Regate Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikkkel a legolcsóbban szerezhethetők.

benyújtották a magyar egyházak részletes panaszát s egyuttal kérték azt is, hogy a Népszövetség hasson oda, hogy a román kormány a panaszok elintézéséig a kisebbségi iskolákra nézve se mmi hátrányos intézkedést ne legyen.

Félhivatalos hírek szerint Anghalescu miniszter módosítani fogja megítámadott javaslatát. Ha a módosítások kellően fogják biztosítani a kisebbségi iskolák létét, az egyházak képviselői bizonyára örömmel fognak elállani a panasz Népszövetségi tárgyalásától.

KÜLFÖLD

Apponyi Genfben. A Népszövetség főtanácsában Magyarországot mint más alkalommal is mindig, *Apponyi Albert* gróf képviselte. A nyolcvanadik életéhez közeledő kiváló magyar politikus Magyarország belpolitikai életében közveiben részt csak annyiban vesz, hogy a különböző pártok közötti ellentéteket elsimítja és nagy tekintélyével segíti a kormányt az ország konszolidálásának nagy munkájában. Ennél a kétségtelenül nagy jelentőségű munkájánál sokkal nagyobb értéket jelent Magyarországra az a szolgálat, amelyet az ősz politikus külföldön végez Magyarország érdekében. Nincs olyan nemzetközi gyűlés amelyen részt ne venne s egy egész gazdag élet-tapasztalatain át kikristályosodott bölcs és tárgyilagos véleményét párhuzamos ékesszólásával ki ne fejezné. Egyszer Amerikában, azután Varsóban, majd Bazelban, Londonban és Genfben hallatja szavát s az egész világ művelt közvéleménye nem tiltakozik elismeréssel és bámulattal figyel rá s helyesli véleményét. Egyenlő tökéletességgel és szónoki készséggel beszél a magyar nyelven kívül németül, franciául, angolul és olaszul. Így a világ minden nagy művelt népének lelkéhez közvetlenül hozzá tud szólni.

Ez alkalommal Genfben tartott egy hatalmas beszédet. Foglalalkozott a kisebbségi kérdéssel és a garancia-paktum kérdésével. Tökéletes szabotossággal fejezte ki azt az el nem vitatható igazságot, hogy a kisebbségi sorhoz való ragaszkodást nem szabad ellenséges aktusnak tekinteni a kisebbségekkel bíró állam ellen. Kifejezte azt a véleményét, hogy feltétlenül szükséges a kisebbségekkel való megnyugtató bánásmód s panaszuknak olyan tárgyalása, amely a kérdésnek nem politikai, hanem jogi oldalát tartja szem előtt és indítványozta, hogy

minden kisebbségi panaszra nézve hallgassák meg a nemzetközi bíróság szakvéleményét. A kisebbségek képviselőit pedig hallgassák meg a panaszok tárgyalásakor.

A garancia-paktum kérdésénél a genfi jegyzőkönyv alapelveinek elfogadását ajánlotta, melyek szerint nem külön államcsoportok külön szerződésai alapján, hanem általánosan kell a garancia-paktum által a háborus veszedelemmel szemben védekezni s a biztonság kérdését a leszerelés kérdésével is össze kell kötni.

Apponyinak francia nyelven előadott beszéde igen nagy hatást tett a Népszövetség tagjaira. Különösen a Népszövetség francia tagjai voltak a beszéd-től elragadtatva. A Népszövetség főtanácsa tárgyalta is az Apponyi indítványát s a tárgyalás rendén a holland kiküldött annak elfogadását ajánlotta.

Apponyi Albert gróf.

A népszövetségi főtanács úgy határozott, hogy a vita egész anyagát beható tanulmányozás végett a Népszövetség tanácsához teszi át.

A beszédnek nem csupán magán a gyűlésen volt nagy hatása, hanem az egész világsajtó megemlékezett róla, még pedig a legnagyobb dicséret hangján. Legnagyobb hatása azonban bizonyára az volt, hogy a kisanant képviselői elállottak attól a tervüktől, hogy tiltakozzanak Apponyi felszólalása ellen, mint amely mindig felveti a Népszövetségben a kisebbségek ügyét.

A világ összes kisebbségei nagy hálával és szeretettel emlékeznek meg Apponyi nagy értékű munkájáról. Ehhez az elismeréshez mi annál inkább csatlakozhatunk, mert hiszen a világpolitikának ez a mindenütt nagybecsült kiváló egyénisége elsősorban mégis a mi jogos kisebbségi érdekeinkért fáradozik és dolgozik.

kozhatunk, mert hiszen a világpolitikának ez a mindenütt nagybecsült kiváló egyénisége elsősorban mégis a mi jogos kisebbségi érdekeinkért fáradozik és dolgozik.

Kavarcodás a biztonsági paktum körül. A biztonsági paktum kérdésében múlt heti közlésünk óta az történt, hogy külügyminiszterünk a Népszövetséghez bejelentett, hogy hajlandó szomszédaival egymás meg nem támadásának elve alapján biztonsági szerződést kötni.

Ducának ez a nyilatkozata nagy nyugtalanságot kellett Szerbiában. A lapok szerint a szerb politikai körök nem tudtak Romániának erről a szándékáról s a nyilatkozat annál kellemetlenebbül érinti őket, mert Románia ily irányban már tárgyal is Magyarországgal és Bulgáriával.

Csehország is bizalmatlanul nézi a biztonsági szerződések tárgyalásának mai állását. Bizalmatlanságának fő oka az, hogy a részletes tervezet előkészítésére kiküldött bizottságba a cseh külügyminisztert nem hívták meg, csak a nagy antant képviselőit. Legújabb hírek szerint emiatt Csehország a szovjet felé fog közeledni, amely különben is igyekszik Németországot is, Lengyelországot is megnyerni a maga részére. Csicserin a szovjet külügyminisztere, egészen váratlanul Varsóba érkezett látogatásának épen ilyen közeledés létrehozása a célja. Ez a látogatás Romániában Angliában és Franciaországban élénk nyugtalanságot kellett és ez országok kormányai kérdést is intéztek a lengyel külügyminiszterhez az orosz látogatás célja iránt.

Kisebbségi kódexsz. A Népszövetségi főtanács elfogadta a li-ván kiküldöttnek azt a javaslatát, hogy a Népszövetségnek külön bizottsága dolgozzon ki valamennyi államra nézve érvényes tervezetet a kisebbségek jogairól és kötelelességeiről. Ha ez a tervezet

törvénynyé válik, mindenki tisztán fogja látni helyzetét. A kormányok is, a kisebbségek is.

Marokkói harcok. Abd el Krim csapatai a nagy fáradsággal partra szállított spanyol csapatokat megverték és újra a hajókra szorították. Így a spanyolok nagy áldozatai teljesen hiábavalók voltak. A kudarc oly nagy izgatótságot okozott Spanyolországban, hogy kormányválságtól tartanak.

Megállott a franciák eddig sikeres előnyomulása is. A riskabillok csaknem hozzáférhetetlen hegyi hadállásokban vannak, melyeket csak óriási emberáldozattal lehetne megközelíteni. Páris nevű francia hadihajó az arab tűzérség lövéseitől súlyos sérüléseket szenvedett.

gy, hogy védett kikötőbe kellett von-
tatni.

Bulgárok és olaszok Budapesten.
Az elmúlt napokban bulgár és olasz
képviselők látogatták meg a magyar
fővárost. A látogatás célja gazdasági
összeköttetések minél erősebb meg-
szervezése, de politikai hátterük is van,
és kifejezik az olasz és bulgár népek
Magyarország iránt való jó érzését.

Francia kormányválság. Francia-
országban rövid néhány hónap után
megint kormányválsággal küzdenek.
Painlevé miniszterelnöknek nem sikerült
már összetartani különböző elemekből
szervezett kormányát. Három minisz-
tere már le is mondott. A kormány-
válságnak másik oka a marokkói háboru
végtelen elnyúlása s az a megtorpanás,
amely a kezdetben sikeres francia had-
műveleteket megint megakasztotta. Való-
színűleg Herriot kerül megint kormányra,
még pedig a baloldali pártok támoga-
lásával s elsősorban a marokkói háboru
gyors befejezésére fog törekedni.

A szovjet kisebbségi törvénye.
Most hozták nyilvánosságra Moszkvá-
ban a nemzeti kisebbségek jogairól
szóló törvényt. Az új törvény szerint
minden polgárnak meg van a joga
arra, hogy minden központi és helyi
kormányzati szervnél, úgy politikai,
mint szociális és kulturális téren, anya-
nyelvét használhassa. Ahol valamely
nemzeti kisebbség a helyi lakosság
többségét képezi, jogot nyer arra, hogy
szóját közigazgatási szerveket létesítsen,
melyeknek hivatalos nyelve az illető
nemzeti kisebbség anyanyelve.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei
(volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Dézen, Dicsőszentmártonban, Gyula-
fehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált
intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági
Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-
Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár
R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénz-
tár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. —
Bételeket elfogad, váltókat leszámít, át-
utalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű
üzletet előnyösen végez. — Safe deposit
Engedélyezett devizahely!

HIREK

Az egyházak panaszai a Népszövetség előtt. Az erdélyi ma-
gyar egyházak még a tavaszon
panaszt nyújtottak be a Népszö-
vetséghez azok miatt a sérelmek
miatt, amelyek az egyházakat iskolai
és egyházkormányzati téren érték.
A panaszok akkor csak általános-
ságban szóltak, a részletezés és
bővebb megokolás a Népszövet-
ség mostani őszi ülészakára ma-
radt. Az egyházak az őszi tárgya-
lásokra kiküldötték dr. Balázs
András státus-referenst és dr.
Balogh Arthur nyugalmazott egye-
temi tanárt. Genfi jelentések sze-
rint az egyházi kiküldöttek a pa-
naszokat mindenre kiterjedő bizo-
nyítással és megokolással benyuj-
tották a Népszövetség tanácsához.
Az éppen akkor Genfben tartóz-
kodó Duca külügyminiszternél is
tisztelgtek. A beszélgetés során
Duca külügyminiszter helyteleni-
tette, hogy a magyarok sérel-
meikkel a külföld elé mennek,
amint mondotta, otthon könnyeb-
ben eligazíthatnák bajukat. Csak
csodálkozni lehet azon, hogy a
miniszter ilyen nyilatkozatot képes
tenni. Hiszen hétéves kisebbségi
életünk egyébből sem állt, mint
hogy idehaza kilincselünk, kérel-
meztünk, panaszoltunk — mind-
hiába!

A magyar kultúra nagy vesztesé-
gei. A múlt héten a magyar kulturának
két kiváló munkása dőlt ki az élők so-
rából.

Dr. Szentilmrei István az impérium-
változás előtt tankerületi főigazgató volt
Kolozsváron. A viszonyok változásával
a róm. kath. Státus oktatásügyének ve-
zetését vette át. A nehéz viszonyok kö-
zött rengeteget dolgozott az iskolák meg-
maradása és magas színvonalu munká-
jának biztosítása érdekében. Szeptember
15-én szívszélhűdés következtében meg-
halt, 65 éves korában.

Tragikusan fejezte be életét *Dr. László
Ferenc*, a sepsiszentgyörgyi Mikó-kolle-
gium tanára és a Székely Múzeum igaz-
gatója. A tanügyi főhatóság őt is nyelvi
vizsgálatra kényszerítette, jóllehet egész-
ségi viszonyai a nagyobb szellemi meg-
erőltetést nem engedték meg. Dr. László
a parancsnak engedelmességre a hónap
elején feljött Kolozsvárra. Itt azonban az
izgalom hatása alatt szélütés érte, amibe
pár nap alatt belehalt. A megboldogult
nemcsak tanár volt, hanem világhírű tu-
dós is, akinek régészeti kutatásait angol
és német tudományos körök a legnagyobb
elismeréssel tüntették ki. Hét gyermeke
maradt árván.

Forgalomba kerültek az új 500
leiesek. Bukarestből jelentik: A na-
pokban bocsátották forgalomba az új
500 leies bankjegyeket. Az új bank-
jegyekkel egyetemben a régi 500 lei-
esek is érvényben maradnak folyó évi
december 31-éig, azután véglegesen
ki lesznek vonva a forgalomból. Je-
lenleg Romániában négy milliárd értékű
régi 500 leies bankjegy van forgalom-
ban. Kezdetben hétmilliárdra rugott
az 500 leies bankjegyek értéke, azon-
ban lassanként hárommilliárdot kivon-
tak a forgalomból. A Banca Naționa-
lă și az összes pénzügyi intézmé-
nyeknél a bankjegyek beváltása meg-
kezdődött és a közönség minden ne-
hézség nélkül hozzájuthat az új bank-
jegyekhez. A bank már érintkezésbe
lépett a külügyminisztériummal, hogy
a külföldön található régi 500-leies
bankjegyek kicserélését is megindítsa.
Miután az 500 leiesek beváltása befe-
jeződik, a 100 leiesek beváltására ke-
rül a sor. Az új 100 leies bankjegyek
nyomása már megkezdődött a Banca
Națională nyomdájában és nagyságuk
megközelíti az új 500 leies bankjegyek
nagyságát. Az 1000 leieseket egyelőre
nem vonják ki a forgalomból.

A román postatakarékpénztár
1926. január 1-én megkezdte működé-
sét. Egyelőre csak két hivatal fog mű-
ködni. Az egyik Bukarestben a Regát
és Besszarábia részére, a másik Temes-
váron Erdély s a többi csatolt részek
részére. Később több hivatalt fognak
felállítani. Tervbe vették, hogy Kolozs-
váron, Nagyváradon is megnyitják a
postatakarékpénztár fiókjait.

Miért drágul a szén? Nagy arányu
lopásoknak jöttek nyomára a szilvölgyi
szénbányáknál. Az állami intézmények

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű
bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 4.

számára elindított vagon szenek sohasem érték rendeltetési helyükre, mert egy széntisztviselőkből álló társaság ezeket a szállítmányokat magánosoknak eladta. Több mint 280 vagon szenet sikkasztottak így el, míg végre most az ügy napvilágra került. A tetteseket, kiknek feje egy Radu nevű tisztviselő volt, letartóztatták.

Az Erdélyi Magyar Naptár pontos vásárjegyzéket ad. Az utóbbi években a naptárak vásárjegyzéke hibás és hiányos volt. Sokszor megesett, hogy a naptár után igazodó felpakolt és behajtatott a városba, ám ott a vásárnak hire-hamva sem volt. Több ilyen panasz érkezett be az év folyamán is szerkesztőségünkhöz és ezért elhatároztuk, hogy nem kimélnünk sem fáradságot, sem kiadást és a mi naptárunkban, az Erdélyi Magyar Naptárban a ma tartani szokott országos vásároknak teljes és hivatalos jegyzékét fogjuk nyújtani. Jól teszi tehát minden vásárrajáró ember, ha a mi naptárunkat veszi meg, mert akkor biztos lehet abban, hogy a vásárok hiteles jegyzékét fogja kapni. Az Erdélyi Magyar Naptárra már most elfogad előjegyzéseket a kiadóhivatalunk. Naptárunk október végén fog megjelenni, mert hirtelen munkával nem akarjuk naptárunk külső és belső kiállítását elrontani.

A magyar nóta áldozata. A szalárdi fatelepen dolgozott a 19 éves Meleg Lázár. Amolyan daloskedvű székely fiú volt. Dalolt, nótázott mindig, mint a többi társai ott a szőke Maros mellett. S ez lett a veszte. Elment társaival a szalárdi állomás mellett lévő vendéglőbe s ott pár pohár bor mellett csöndes vidámsággal társalogtak. De Meleg Lázárnak eszébe juthatott az édes anyja, vagy egy mosolygó képtől, piros orcájú kis szőke székely leány, a szíve össze-

szorult, a távolban kálandozó lelkéből egy bús szerelmes nóta fakadt föl s Meleg Lázár az ő 19 esztendejével azt érezte, hogy neki most dalolni kell. Szállt a nóta, de nem sokáig. Meri a szomszéd asztaltól felkelt egy baltás ember s nagy durván a nótazásba merült Meleg Lázárra ordított.

— Most Romániában élünk! Ne énekelj magyar nótát!

— Meleg Lázár meglepődött a durva hangra, s szeliden, nyugodtan így szólt a baltájával hadonászó ismeretlenre.

— Én csak magyarul tudok és csak magyar nótát énekelek.

Az ismeretlen ember erre fejszéjével kétszer Meleg Lázár fejére sújtott, ki vértől borítva eszméletlenül terült el a földön. A dühöngő embert nagy nehezen megékezték, miközben még két székely munkást megsebesített a fejszéjével. A sulyosan megsebesült Meleg Lázárt a marosvásárhelyi kórházba szállították, hol azonnal kezelés alá vették. Az orvosok megállapították, hogy a fejsze áthasította a koponyacsontját és az agyát is megsértette. Meleg Lázár most élet-halál között lebeg, felépülésében az orvosok nem bízunk.

Majd jövőkor. A börtönigazgató így szól a távozó rabhoz: Igen sajnálom, hogy úgy történt, de meg kell vallanom, hogy önt tévedésből egy héttel tovább tartottam a börtönben, mint kellett volna.

— Nincs semmi baj — felel a rab — a legközelebbi alkalommal ezt a hetet majd betudja a büntetésembe...

Kimutatás a örültekről. Egy francia statisztika szerint a tudósok közül minden 104 ik, az ügyvédek közül minden 119 ik, az írók közül minden 253 ik, a mérnökök közül minden 5487 ik, a földművesek közül minden 18.819 ik, a tőkepénzesek közül minden 3606 ik elmebeteg.

Mennyit keres Amerika? Amerika polgárai a pénzügyi statisztikai hivatal kimutatása szerint az elmúlt évben 24.158 millió dollárt kerestek. Hogy milyen elképzelhetetlenül nagy ez az összeg, arról a mi szegényes képzelő

tehetségünk még képet is alig tud alkotni. Egy századrésze elég volna, hogy Közép és Kelet Európa államainak adósságait rendezni lehessen. Ha ezt az összeget egyszáz dolláros papirdarabokból raknák össze, olyan hegyet tenne ki, amely ötszázszor nagyobb volna, mint a világ legmagasabb hegye, amely pedig közel 9000 méter magas.

Kendermosás emberhalállal. Szentmihályfalva aranyostordamegyei községben Horváth Ferenc jómódu gazdember kenderi szállított szekerével az Aranyos folyón keresztül. Harmadik utjánál a megáradt folyó elsodorta a szekeret, mely felfordult, a gazdát maga alá temette és a lovakat is a víz alá rántotta. A szerencsétlenül járt gazdának csak a holttestét tudták kimenteni. A két ló is elpusztult.

Shakállas asszonyok. Franciaországban a Páris melletti charentoni erdőben egy női holttestre akadtak, melynek arcát férfias szép szakáll borította. Hogy az ismeretlen holttest személyazonosságát megállapíthassák a rendőrség az összes városokba és falvakba táviratozott, hogy nem tudnak-e felvilágosítást adni egy szakállas nőről. A táviratra Franciaország különböző vidékeinek rendőrsége 121 olyan női kutatót fel, akik mindannyian dus szakállnak birtokosai.

Értékes kő a Hargitában. Hargitában a földkutató tudósok igen értékes köre bukkantak. A követ horzskőnek, habkőnek nevezik, melyet eddig csak Olaszországból szállítottak hozzánk igen magas áron. A horzskő felkutatása és termelése ipari szempontból nagy jelentőséggel bír.

Iskolák figyelmébe. A minisztérium elrendelte, hogy a régi iskolai nyomtatványok, a Regátban is szokásos nyomtatványokkal cseréltesse ki. Az egyházi főhatóságok a régi nyomtatványok helyébe a minisztériumi rendeletnek megfelelő román magyar nyomtatványokat állítottak össze, amelyek a Minerva könyvkereskedésében kaphatók. Araik a következők: 101. sz. Matricula (felvételi napló négy tanuló részére) 1 iv 3 lei. 102. sz. Condicta (haladási napló), 1 iv, négyhétre való anyag befogadására 3 lei. 103. sz. Catalog (előmeneteli és mulasztási napló 1 iv négy tanuló részére) 5 lei. 104. sz. Carnet de avizori (értesítő könyvecske) 6 lei. 105. sz. Certificat de absolvare (abszolváló bizonyítvány 2 lelt említjük meg, hogy a Minerva összes tankönyveit a minisztérium újabb öt évre approbálta s így használatuk semmi nehézségbe nem ütközik.

Csúzt, köszvényt és minden hüléstől eredő fájdalmakat azonnal megszüntető a valódi DIANA sóborszesszel való bedörzsölés.

A méhészet vezérfonala

Irta: VALLÓ ÁRPÁD

Átdolgozta: TÖRÖK BÁLINT

A Magyar Nép kiadványa.

A legjobb magyarnyelvű méhészeti könyv átdolgozása az erdélyi viszonyoknak megfelelően. Világos, élvezetes előadásban mondja el a méhészet elméleti és gyakorlati tudnivalóit. A legközelebbi méhészeti kiállításon a ranyéremmel tüntették ki. A könyvből naponta sok példányt rendelnek meg. Ára utánvétellel vagy bolti áron 25 lej.

Művelődési mozgalmak.

Műsoros táncestély Désen. A dési polgári dalkör a marosvásárhelyi orsz. dalosversenyen való részvételi költségek fedezésére 1925. aug. hó 30-án este az „Európa” nagytermében táncalgyűléssel hangversenyt rendezett. A műsor pontjai az alábbiak voltak. 1., Nemzeti himnusz és jelige, énekelte az iparos dalárda. 2., Monolog: „Izé-asszony”, előadta Fehér Margitka. 3., „Ballada” az orsz. dalosverseny díjazott darabja, énekelte az iparos dalárda. Ezután Gergely Árpád úr szavalt, majd újra az iparos dalárda énekszámával folytatkozott. Hetedik pont gyanánt ifj. Welther Károly monologot adott elő is végül a műsrot az iparos dalárda „Hallod a hegedűt” című énekszámával zárta be. Nagy érdeme az iparos dalárda vezetőinek, hogy e nyáron már a második sikeres műsoros táncestélyt rendezte. A dalárda betanításával nagy érdemet szerzett magának Béci Ernő református kántor.

D. I.

Girólt ünnepe. Hogy egy egyházközséget nagygyűléssel, Isten előtt kedvessé tegyen a lelkek számának nagysága tehet, hanem a szeretetben és áldozatkészégekben munkálkodó lelkek, bizonyosság az a giróti ref. egyházközség, amelynek a ref. lélekszáma alig tesz ki 100-ot. Parancsoló szükségét érzem annak, hogy én, ki az ottani viszonyokat ismerem, állítsam e kis gyülekezetet köztudott példaképpen mindazok elé, kik ott vannak munkálkodni, azzal a meggyőzéssel, hogy igenis van a mi magyar népünk lelkében csillogó gyémánt, csak önfeláldozó munkások kellenek, hogy azokat napfényre hozzák. Ezelőtt 10 évvel voltam Giróton egy maréknyi magyarság kis szigetén, de akkor még a hirtelenségnek, vallásos szomjúságnak nyoma sem volt sehol, lerongyosodott, nem látogatott templom sirt a kesély völgyben elhagyottan. — Milyen örömmel láttam most a nagy változást! Azóta egy fiatal, tehetséges lelkipásztor önmagát megtagadva felébresztette az élő lelkeket. Azóta senki sem hiányzik a templomból és az a pár lélek közönségből 1924 ben 5000 Leu költséggel templomot renovált, 1500 Leu-ral orgonát javított, énekeskönyveket szerzett be. Ez évben, dacára a jégvesztés óriási pusztításának, minden támogatás nélkül 8500 Leu költséggel egy harangot szerzett be, s aug. 16-án felhúzták fel Isten dicsőségére. A templomig megtelt templomban Osváth Lajos és az ifjú szerelmi lelkész. Graf József hirdették Isten igéjét. Az örömszünet között szívtuk lelkünkbe az igazságait. Osváth Lajos harangfelhúzó beszéde után Graf József beszéde a harang jelentőségét, figyeltetve arra, hogy a harang csak

addig fog nekünk életet és jövőt hirdetni, míg el nem feledkezünk vallásos és nemzeti kötelességünkről! Délután a giróti ref. ifjuság — Graf József helybeli lelkész vezetésével, műkedvelő előadást tartott, melyet Graf József „az új harang szava” s az „Erő” c. gyönyörű alkalmi versei előztek meg. Itt tudtuk meg, hogy azt az ifjú lelkészt Isten nemcsak áldozatkészéssé, népe iránti határtalan szeretettel, jóssággal, hanem költői tehetséggel is megáldotta s ő mindezt arra használja fel, hogy gyülekezetét Jézus útjain vezesse. — Az előadásnak 2500 leu jövedelméből harangalapot lé esittettek. Ezek után csak azt állapíthatom meg, hogy boldog lehet az a gyülekezet, melynek ilyen pásztora van, s boldog az a pástör, kinek ilyen áldozatkész hívei vannak! Óh halld meg magyar népem azt a giróti harangszót s cselekedj te is aképpen!

(Szamosujvár)

J. E.

Fogarasi magyarok ünnepe. A fogarasi ref. egyházközség híveinek régóta várva várt harangszentelési ünnepélye f. év aug. 30-án folyt le s minden tekintetben magasztos és lélekemelő ünnep emlékét hagyta a szívekben. A felszentelési ünnep d. e. 10 órakor kezdődött az élő-virágokkal szépen díszített ref. templomban, melynek falai alig tudták befogadni a közönséget. Gyülekezeti ének után Papp József, nagyszabasi lelkész mondott emelkedett szavakban imát, ezután Szotyori Lajos, alsórákosi lelkész mondott meghatározó és lelket építő alkalmi beszédet, majd a fogarasi lelkész-esperes, Ignác László mondta el az új harang beszerzésének történetét, ő mondott köszönetet az adományozóknak és áldást kér a felszentelt harangra. Az istentisztelet után a Ref. Bornemisz-sza Anna nőegylet emlékünnepélyt rendezett a templomtorony nyugati oldalán lévő Bethlen Kata Gróf Teleki Józsefné sírjánál, ki a templomot férjével együtt építtette s az egyháznak nagylelkű patrónája volt. A sír előtt gyülekezeti ének után ifj. Ignác László s. lelkész mondott meghatározó imát, Bardocz Juliska szavalt szép költeményt, mely az ott nyugvó nagyszony érdemeit méltatta. Ezek után Ignác Lászlóné nőegyleti elnöknő mondott emlékbeszédet Gróf Bethlen Katáról, mintaképpül állítván alakját a hallgatók elé. — Az esti órákban megint összegyűlt a díszes közönség, melynek sorában más városból valókat és más felekezetibelieket is láttunk — templomi hangversenyre. — Orgonajáték és gyülekezeti ének után Márkó Ödön, medgyesi s. lelkész szavalt Reményi-nak „Kegyelem” és „Gyógyíts meg” című költeményeit, mély meghatottságot kelte. Ezután Albrich Miczi

hegedűművész nő virtuóz hegedűjátéka következett, erre Papp József nagyszabasi lelkész tartott előadást a gondolatok világáról. Az emelkedett felfogás és szép előadás igazán gondolatokat termelt a jelenlevők lelkében. Ének-számokat adott elő a fogarasi magyar dalárda női kara „Lelkem keres” című imadalt, Rozsondainé Szenpály Erzsike „Krisztus két fája” című költemény művészi elszavalásával szerepelt. Újabb zenei élvezetet szerzett az Albrich-család két szép zeneszám előadásával. Még egy szavalatban gyönyörködtetett Bárdy György ki „Mózes” című költeményt adta elő, ezután ismét a magyar dalárda vegyeskara énekelte s. lelkész bezáró szavai után oszlott el a közönség, hogy egy óra múlva ismét összegyűljön, most már a „Mexicó” vendéglő nyári tánchelyiségében a lélekemelő ünnepélyek után vidám szórakozással is emlékeztessék tenni a napot. — A táncmulatság reggeli órákig tartott. Mind ennek, mind pedig e templomi hangversenynek listája jövedelmét a harang-alap javára fordítja a rendezőség.

Meghívó. A backamadarasi Gazdakör 1925. évi szeptember hó 27-én a református iskolában nagy gazdanapot rendez a következő programmal: 1. délelőtt 8 órakor versenyfejés, tehén és üsző kiállítás a helybeliek részére és szakelőadás a takarmányozás köréből, tartja Mikó László ur. 2. D. e. 10 órakor istentisztelet a ref. templomban. 3. Szántó verseny őszi szántásban ígás ekékkel, esetleg tractorral, közben előadás a talaj műveléséről. 4. Termény és háziipari kiállítás megtekintése. — Bankett a református iskolában. Délután: Régi székely lakodalmas menet bemutatása, tánc, verseny, sport számok és löverseny. Este 8 órakor műsoros estély a következő programmal: 1. Énekel az ifjusági dalkar. 2. Előadás, tartja Orbán Balázs. 3. Dialog, előadja Szabó Béni és neje. 4. Énekel Gagyi Dénes ref. tanító. 5. Felolvas Molter K. koll. tanár. 6. Szavalat ** 7. Énekel az ifjusági dalkar. Műsor után tánc reggelig! Elszállásról és ellátásról gondoskodva.

Babós és Társai

vaskereskedése

Rogina Marie

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, öko, boros és alkalmi raktár, vadászóhőnyek.

MEZŐGAZDASÁG.

A búza csávázásáról!

Néha-néha a gabona piacon járva láttam, hogy sok kisgazda társam milyen barna színű, üszöges búzát árul, amelynek semmi tetszetős színe nincsen, s aig bírja úgy potomáron eladni búzáját. Nem is csoda, ha a vevő csak kényszer-esetben vesz ilyen búzát, mert ha henger múmalomban nem örölteti az ilyen búzát, akkor sovány, kesernyős ízű barna kenyeret süt, bármilyen jó gazdasszony belőle. Hogy a búzánk üszögös ne legyen, ahhoz nem kell semmiféle szaktudás, csak egy kis gazdai ügyesség. Nem érdemli meg a gazda elnevezést az az ember, kinek üszögös búzája terem. Én már 26 éves gazda vagyok, de az én búzámban sem én, sem más soha egy üszögöt sem látott.

Hogy éppen közeleg az őszi vetések ideje és egyes kisgazdatársam kövesse a helyes búza csávázást, az alábbiakban írom le az eljárás módját. De előbb egy kissé megismerjük az üszögöt egy pár szót erről is.

Az üszög egy gomba faj. A búzában levő üszögöt kőüszögnek nevezik magyar nyelven. Azt minden gazda láthatta, hogy mikor a búza kiképződött, akkor még az üszög fel nem ismerhető, de ha már a kalászkok megteltek szemmel, az üszögös búza-kalászkok nem pirosodnak meg, hanem megbarnulnak és a belőlük kivett szemek feketék s ha szétmorzsoljuk, nehéz rossz szagját érezzük. A csépelés alkalmával a gép egy bizonyos százalékát szétveri és így az üszög-csirák rátapadnak az egészséges búzaszemeknek a bütösvégire, ahol finom szőrzet van, amelyet szabad szemmel nem láthatunk, de nagyító üveggel nagyon szépen meg lehet látni. Így azután az egész búzánk meg lesz fertőzve, s megfertőzi még több gazdát is, kik utána csépelnek, lehet ám még a talajban is valami kevés fertőző anyag. Ezen üszög csiráknak ma még a legjobb megölője a rézgálic, amit közönségesen kékkőnek nevezünk. Ha a búzánkat nem csávázzuk meg, a megfertőzött búzaszemeknek egy bizonyos százaléka jövőben is üszögöt terem.

Az is tapasztalt dolog, hogy teljesen meg nem érett búzaszemekből is lesz üszög. Bármilyen megérett vetőmagban azért van 10—15% teljesen ki nem érett mag, melyeknek nagy hajlamuk van üszögöt teremni és pedig annál inkább minél későbbben vetjük. Tehát egy gazda se ringassa magát abban a hitben, hogy az én búzám üszögmentes, annak nem kell csávázás. Vajon nem megtérül-e az a 30—40

lei összeg és a munkaidő, ha tiszta a búzánk.

Láttam olyan búzát, melyben 20% volt az üszög és ha egy kis számítást végzünk, mindjárt meglátjuk, milyen nagy a veszteségünk, például: ha egy gazdának termelt 40 mm. búzája, s 20% benne az üszög $40 \times 20 = 8$ mm. a veszteség, ami 900 lejes piaci ár mellett 7200 lejt jelent.

Én minden őszi vetés előtt beszerzem a rézgálicot kellő mennyiségben, a vetőmag hozzáadásánál nem fukarkodom. A rézgálicot megtörettem jó apróra — mindig előző este — s mivel minálunk vízeső van a megtörés után feloldom sósvízben, hogy reggelre jól fel legyen oldva a csáváló. Reggel egy 5 vedres cseberbe egyszerre töltök két véka búzát, azt csávával jól megöntözöm és azután kézzel addig kavárom, míg a búza mind jól átmedvedik, s nyomban zsákba merem. Mindennap annyit csávázok, amennyi egy napi vetésre elég, úgy viszem a mezőre és vetem is el, mivel a búza egy kissé nedves még finomabban lehet belőle vetni. S ha netalán valami körülmény vagy az idő megzavarja, a búzát a zsákból nem ürítem ki, hanem szellős helyre állítom, de azért az én búzám csiraképességét soha nem vesztette el, csak akkor szárítom meg a magot, ha géppel vetek. Én úgy az őszi, mint a tavaszi kalászos magvakat mindig alá vetem, borona alá nem vetek soha, mert az alávetett mindig sikerebb

Jobb Dénes
kisgazda.

Kérdés, felelet.

Kérdés: Rétem mellett egy mezei ut halad el, amely helyenként beszakadozott. A falu gazdái a csuszamlások helyén az én rétemen át járnak szekereikkel s ezáltal súlyos károkat okoznak nekem. A falu előjáróságánál hiába tettem panaszt. Kell-e tünnöm, hogy a szekerek rétemen át menjenek, kitől kell kárpótlást kérnem?

Felelet: Minden egyes ember ellen, aki az ön rétéjén áthalad, birtokháborítás címén a járásbírósnál panaszt emelhet. Bizonyítania kell azonban, hogy az utolsó évben a rétéjét zavartalanul használta. Az előjáróság köteles az ut jókarban tartásáról gondoskodni. Amennyiben szüksége volna rá, az ön rétéjét is igénybe veheti az utkészítés céljaira, de csak akkor, ha a kisajátítási eljárást lefolytatta és önnek a kisajátítási díjat megfizette.

A hizósértés lezsugorodása. Arról már többször volt szó e hasábon, hogy a sertésével rendszerint nem adunk az eleségével annyi meszet, mint amennyi az ő szervezetének szükséges és így a méshiany következtében csontbetegségek állanak elő. Ezen betegség egyik

fajtája a lábízületi fájdalom (az emberek-nél ismert rheuma vagy köszvény) is, mely főleg kevés mozgásban részesülő állatoknál, tehát hízóknál fordul elő és a szakemberek „lezsugorodásnak“ nevezik azért, mert a sertés fájdalmas lábai miatt nem tud járni, vagy térdelve vonszolja magát tovább, vagy pedig kutyamódrául a hátulsó részén, tehát nem tud mozogni, nem képes az etetővályuhoz odajutni, de ha az ételt elébe tesszük, akkor sem igen eszik, mert fájdalma miatt kedvetlen és nyöszörög vagy visít. Az ilyen sertést már nem lehet meggyógyítani, hanem le kell vágni. Képzeltető, hogy ez mily nagy anyagi veszteséggel jár, mivel a sertés lefogy és a reárakott súlyt elveszítjük. A bajt azonban megelőzhetjük úgy, hogy a sertés eleségébe naponta egy kávéskanállal bekeverünk iszapolt krétát, már a hizulás kezdetétől fogva. Ez főleg akkor szükséges, ha fiatalabb sertéseket, vagy szarvasmarhákat fogunk hizóba, de azért az idősebb hízóállatoknál se hagyoljuk el az iszapolt kréta etetését, mivel a mészanyagra mindenféle állatnak, sőt a baromlinak is szüksége van.

Rendelje meg

A méhészet vezérfonalát

utánvétellel kiadóhivatalunk
utján 25 lej.

Megakadt a gabonakivitel. Most, amikor a termés jól fizetett és a kormány hivatalos jelentése szerint több ezer vagon gabona vár kivitelre, a kormány lehetetlen vámpolitikája miatt indulhat meg a kivitel és így a gazdáknak nézve nem alakulhat ki méltányos gabona ár. A külföld már érdeklődik a magyar gabona után, de vétel egyáltalában nincs, mert a 35.000 lejes vagononkénti vám mellett *Európa legdrágább búzája a romániai búza.* A gazda, akinek minden reménye a szépen fejlődő gabonában volt, kénytelen gabonáját most olcsóbban odaadni, mert az adó és a sok illetékeket fizetni kell, a végrehajtónak nem lehet azt mondani, hogy jöjjön akkor, mikor a kormány leszállítja a gabona kivitteli vámját. Az olcsó búzát most összevásárolják a bankok, gabonakereskedők és a nagymalmok ügynökei, akik tavasszal — mikorra talán leszállítják a kivitteli illetéket — magas nyereséggel fogják eladni és kiszállítani a gabonát.

Ha a kormány helyes gazdasági politikát folytatna, akkor nemcsak a termelők, de az ország érdekében is kell, hogy haladéktalanul leszállítsa a gabona kivitteli vámját, mert lehet, hogy tavasszal már a külföld nem vásárol gabonát. Oroszország jó előre lekötötte

olasz és francia piacot, hol gaboná-
gépeket és iparcikkeket kap a
pénz helyett, a többi államok is
gondoskodtak olcsóbb búzáról s
a mi gabonánk a külföldi piacra
már nem lesz rá szükség vagy
ig nagyon olcsón kell odaadnunk.
A kormány azt akarja, hogy a ro-
buza a külföldi piacokon keresett
legyen, arra kell törekednie, hogy
gabonánk a jugoszláv és a ma-
buzánál is olcsóbb legyen, mert
ben saját zsrunkban fulladunk

A magyar gabonapiacra is nagy
talom van, mert a felesleget a ma-
árak miatt nem tudják külföldön
elvezni, pedig a magyar buza 100
olcsóbb mint a romániai buza.

Rosszabbodtak a szüreti kilátá-
sok. Az utóbbi hetek hűvös és esős
járásai a szüreti kilátásokat nagyon
rontották. A szőlő rohad, lehull és
kegleg hiánya miatt az ép szemekben
csökken a cukortartalom. A borízlet
esen pang, amit az is okoz, hogy
borárak kissé emelkedtek. A must
mely az idén nem elég édes, alig
érdeklődés.

Gazdakongresszus. A múlt héten
román gazdák országos nagygyűlést
tartottak a beszarábiai Kisenében, me-
Constantinescu földmiveltésügyi
miniszter is megjelent. A nagygyűlésen
mint kétezzer gazda vett részt, a
előtt a miniszter hosszú beszédet
tartott Románia gazdasági helyzeté-
s kijelentette, hogy az agrárbizoi-
tok úján a kormány 7 millió hektár
területet osztott ki az igényjogosultak
közül.

Borhamisítás ellen. A kormány ren-
delteletet adott ki a megyei és városi fő-
osztályokhoz, melyben felhívta
figyelmüket arra, hogy a borhamisi-
sítást ellen szigorúan járjanak el. A ren-
deltelet szerint szalicit és egyéb anyago-
kat a borba keverni tilos, mert az az
egészségre ellenőrzéséről szóló tör-
vénybe ütközik. Az ilyen borokat el-
dobozzák, a hamisítót pedig szigorúan
büntetik.

Gabonár.

Torda. Buza 130—150, árpa 89—85,
40—56, ótengeri morzsolt 80—85,
burgonya 30—40 lei 20 literes vékán-
ként. A gazdasági munkálatok gyen-
gélnek a kedvezőtlen időjárás
miatt. A terméseredmények gyengül-
nek, minthogy a kukorica érését a ned-
vűs idő késlelteti. A kaszálás
a levő lóheremagot, sarjút nagyon
keveset és apasztja. A nagy termést
a szőlőkől, amit meghagyott a
borospora, az sem fog jól beérni
egy nemcsak kevés, de gyenge mi-
nőségű is lesz az idei bor.

Szentmárton. Buza 150, kuko-
rica 90—95, zab 45, árpa 70—80 lei

20 literes vékánként. A szőlőtermés a
folytonos eső miatt teljes pusztulásban
van. A kukorica zöldszen maradt s így
a kukoricában és a borban áremelke-
dés várható.

Székelyudvarhely. Az árak a kedve-
zőtlen időjárás következtében nap-nap
után emelkednek s kilátás van arra,
ha az időjárás tartós javulást nem mu-
tat, hogy az árak rohamos emelkedése
fog bekövetkezni. Buza 145—155, rozs
110—120, árpa 110—115, zab 50—55,
tengeri 105—110, burgonya 26—30
lei vékánként.

Állatár.

Dicsőszentmárton. Hizott stüdő 38—
40, hizott sertés 40—43 lei élsuly-
ban kilónként. Jármosökör párja 15—
25.000 lei, jó fejős tehén 5—10.000
lei, szopós borju 700—1000 lei dar-
abonként. Vágni való tehén élsúly ki-
lója 18 lei. Juh darabonként 350—500
lei.

A székelyudvarhelyi őszi vásárra a
felhajtás nagyon gyenge volt a fellé-
pett száj- és körömfájás miatt. A vé-
telkedv is lanyha volt. Borjas tehén
5—12.000, növendékmarha darabja
1500—4000, tulok (3—4 éves) párja
10—14.000, jármos ökör 14—23.000
lei. Hizott ökör kgr-ja 26—28 lei.

Tordán az őszi vásár gyenge volt.
Fejős tehén borjuval 7—10.090, 1—4
éves növendékmarha drb-ként 1—4000,
sovány sertés darabja 1—4000, hizott
sertés élsúlyban 38—30 lei kgr-ként;
hizott ökör élsúlyban 20—24 lei. Juh
darabonként 3—500, igásökör párja
20—30.000. Igásló 5—7000 lei.

Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, difteria
vörheny stb. ellen hasz-
náljuk a Kolozsvári

Heinrich József-féle

Szf.-László fertőtlenítő pipere
/szappant.

Sulyan, illatban, minőségben tel-
jesen a régi. — Kapható mindenütt.

„Amper”

Cégtulajdonos: Székely Gáza.
Általános műszaki vállalat.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 29.

Vállal mindennemű villamos
és vízmunkálatot, valamint
villamos gépjavításokat. Ön-
működő csengő-reduktor
egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

Szövetkezeti élet.

Szövetkezzél...

*Ha dolgozol nappal, éjjel,
Rétén, mezőn szerteszéjjel,
Szorgalmasan, becsülettel,
Azt az egyet ne feledd el:
Ha sajnálnak, ha nevetnek,
Pénzt soh'se adj idegennek,
Mentsvárad a szövetkezet...*

Kiss Menyhért.

A hitelszövetkezetek kulturális feladatáról.

A milyen kifogyhatatlan az őserő, a
mely földünket évezredek óta termésben
tartja, épen olyan kifogyhatatlan az a kul-
turális őserő, a mely a nép lelkében él.

A társadalom ezidőszert bizonyony
osztályok szerint tagozódik, de az u. n.
szellemi osztályt is a nép termelte ki és
a középosztálynak, ennek a történelmi
hivatást betöltő osztálynak is mindenkor
a nép volt az élető talaja, melyből táp-
lalkozott és új erővel felfrissítette magát.

Hogy minő kulturális erő rejlik a nép-
lélekben, elég Petőfire, Aranyra, Mun-
kácsyra, Fadruszra, Körösi Csoma Sán-
dorra, Apáczai Cseri Jánosra hivatkozni,
kiket a nép adott az emberi művelő-
désnek.

Hányszor látunk a nép fiaiban mű-
vészi, ipari és tudományos vonatkozás-
ban olyan tehetséget és készséget meg-
nyilatkozni, amely azért nem tudott ki-
fejlődni, mert a megnyilatkozó tehetség-
nek nem adatott meg az alkalom a ta-
nulásra és kifejlésre, talán az anyagi
eszközök hiányában.

Nincsen olyan község, melynek gyer-
mekei között ne lenne egy-kettő olyan,
akiiben valamilyen irányban ne nyilatkoz-
nék, meg a tehetség már gyermek-
korában, amely megérdemelné a további
tanítást.

Én hitelszövetkezeteink gyönyörű kul-
turális munkájának tekinteném, ha min-
den hitelszövetkezet érintkezésbe lépne
a község felekezeti vagy állami iskolájá-
nak vezetőségével, érdeklődnék a gyer-
mekek képességei iránt és megállapítaná,
hogy nincsen-e a gyermekek között
olyan, aki iránt akár ipari, akár művészi
vagy tudományos téren tehetséget árul
el, amely tehetség reményt nyújt arra,
hogy az kiképzés és tanítás útján kifej-
lődhetik. *Ha az ilyen tehetség nincsen
abban a helyzetben, hogy saját, illetve
szülői erején magát taníttathassa, a
hitelszövetkezet elvállalhatná és fedez-
helné annak tanítási és kiképzési
költségeit.*

Teljes tudatában vagyok annak, hogy
sajnos, nem minden hitelszövetkezetünk

van abban az anyagi erőben, hogy ilyen célokat is munkaprogramjába vegyen, de viszont vannak már, hála a megértésnek és öntudatos munkának, olyan hitelszövetkezeteink, amelyek már ilyen kulturális feladatokkal is foglalkozhatnak.

Mily gyönyörű és lélekemelő verseny fejlődhetnének ki a községek között és hitelszövetkezetek között, hogy melyik minő embert nevelt és adott az iparnak, művészetnek, tudománynak és közéletnek!

Köztudomású, hogy a világhírű Fadrusz János szobrász művész, a kolozsvári Mátyás szobor alkotója a pozsonyi takarékpénztár költségén és stipendiumával végezte el a bécsi szobrászati akadémiát. A takarékpénztár áldozatkészsége egy olyan művészt adott az emberiségnek, aki örökdicősége marad az alkotó művészetnek.

Ha ma még nem is vállalkozhatunk nagy feladatok megoldására, de minden községben vannak kisebb kulturális feladatok is, melyekkel a hitelszövetkezeteknek foglalkozni kell és így igen örvendienek, ha az itt megnyilatkozott gondolatot és eszmét hitelszövetkezeteink igazgatósága és felügyelő-bizottsága együttes ülésén tárgyalás, eszmecsere és megvitatás tárgyává tenné és e kérdés körüli elmerült gondolataikat a központtal közölné.

Az eszme csak nálunk új, mert ott a hol igazi szövetkezeti élet van önzetlen és emberbaráti alapon, ott ez már a szövetkezetek közismert programja, mert a szövetkezeti eszme nem merül ki csak a hitelnyújtásban!

Hinni szeretnők, hogy a mi hitelszövetkezeteink is fel tudnak emelkedni arra a magasabb, eszményibb álláspontra, a mely szükséges, hogy ez az eszme, habár egyelőre még gyengébb formában is, de testet öltjön. A legterebélyesebb fa is egy kis magból kelt ki. *Dr. F. J.*

Egy diákszövetkezetről. Egy sötét, eldugott kamrából, ahol használt és régi butorokat árultak a diákoknak, ma Cambridge (Angolország) legnagyobb üzlete lett. A szövetkezetet 1882-ben alapította néhány diák azon céllal, hogyha a szövetkezeti mozgalom munkásembereknek és asszonyoknak segítségére lehet, miért ne lehetne segítségére a szegény diákoknak, akiknek minden krajcárt fogukhoz kell verniök. A szövetkezet első évében 300 tagot számlált és 4000 dollár forgalmat ért el. Jelenleg már 7000-re nőtt a tagok száma és az évi forgalmuk az egy millió dollárt felülmúlja. A szövetkezet mindazon árukat, amelyekre a diákoknak szükségük van, forgalomba hozza és gyorsan fejlődött, hogy ma egy négy emeletes házban rendezkedett be. Kezdetben csak tagoknak árusított, ma azonban már az összes egyetemi hallgatókat ellátja.

IPARI ROVAT

Őszi szezon kezdetén.

A nyári holt szezon végét járja. Mind közelebb és közelebb jutunk az őszhez, sőt, ha ily pajkosan játszik az idő, talán már benne is vagyunk. Iparosaink és kereskedőink alig várták, hogy újra szezonba lépjenek és a nyári téllenség után ismét megindítsák a forgalmat és munkához lássanak. De e várakozás, úgy látszik, csak csalóka remény marad, mert az üzletek alig-alig indultak meg, alig mutatkozik némi élénkség. Sőt az őszi szezon legjobban menő szakmái, pl. a bőr, cipő és ruha-ipar is változatlanul egyhangúak. Iparosaink és kereskedőink csak bizakodnak és remélnék.

Mindennel kísérleteznek, mindent megmozdítanak. Kongresszusok kongresszust követnek, tiltakozó népgyűléseket tartanak, de mindhiába, mert bármiképpen iparkodnak iparosaink és kereskedőink segítségére lenni az áldatlan állapot megváltoztatásának, ott fent a kormánykörök semmibe vesznek minden kérést és kívánságot, sőt, ha személyes küldöttségek akarnak panaszt előadni, a miniszter úr még csak szóba sem áll velük. Ellenben a rendeleteket és utasításokat garmadával gyártják és léptetik életbe, de egyáltalában nem veszik figyelembe azt, hogy milyen nyomorúságos viszonyok uralkodnak kint a gyakorlati élet gazdasági piacain.

A kamarák megszervezéseiben és az ott lefolytatandó választásokkal kapcsolatban mindent elkövet a miniszterium, de mit érünk azzal, ha csak kamarai tagokat választanak és maholnap nem lesz kit képviseljenek a kamarák, mert a hatásköröket tartozó kereskedelmi és iparágak lassan lassan mind elsorvadnak és csak a kamarák maradnak meg, amiben aztán gyönyörködhetnek majd a miniszter úr. Nagyon talál itt is az a régi igazság, hogy „fényes ruha és üres gyomor”, mert van intéző szervében, csak nem lesz majd akik fölötti intézkedéseik bölcs munkáit végrehajtsák.

Az ipar és kereskedelem fellendülésének egyedüli módszere az, hogy a kormány a lehető legjobb indulattal támogassa és védelmezze iparosaink és kereskedőink érdekeit. Minden áldozatot meg kell hozni. A kölcsönök folyósításában nem szabad kicsinyeskedni, az állami segélyek, gépek, munkaalkalmak nyújtásánál nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül mindenkinek támogatni kell, mert az államnak teljesen mindegy, ha egyszer állampolgára az országnak valakit, hogy

magyar, román vagy szász hajtsa a jövedelmet és kultiválja az ipart és kereskedelmet.

Ha helyes eszközökkel, helyes irányban vezetjük az ipar és kereskedelem fellendülése érdekében szükséges támogatásokat és nem az elfogultság eszméje a lüktető erő, akkor lehetne eredményt elérni, akkor lenné iparosainknak és kereskedőinknek őszi és téli szezonjuk, de a jelenlegi körülmények közt bizony csak a nyári élel unalma ragad rá az őszre meg a télre is.
Dr. Veress Endre.

Uj szövetség. Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a géptulajdonosok, gépészek és molnárok egy országos egyesület létesítését határozták el és e célból Nagykárolyba gyűlést hívtak őszre. A gyűlést a napokban megtartották, melyen egyhangúlag kimondották az „Egyesült Erdélyi Géptulajdonosok, Szakgépészek és Molnárok Szövetségének” megalakulását. Az új egyesület működése egész Erdélyre kiterjed és központja egyelőre Szatmár lesz. Szakemberek körében a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a megalakult egyesület működésére el.

Románia első ipari szakkönyvtára. A bánáti sváb iparosok érdekeit képviselő Eisenring (Vasgyűrű) nevű iparos egyesület elhatározta, hogy egy iparos szakkönyvtárat állít fel. A könyvtár minden szakma legújabb szakkönyvét fogja tartalmazni s vidéki tagjait is részesíti majd a szakmai művelődés lehetőségében. Sajnos, ez a könyvtár csak a sváb iparosság érdekeit fogja szolgálni, mert a könyvei német nyelvűek lesznek. A magyar iparosságnak vagy várni kell, amíg akad valaki, aki megvalósítja ezt a korszerű és minden tekintetben szükséges intézményt, vagy magának kell hozzáfogni a terv megvalósításához.

A munkáskamarák választásai mégis meglesznek, noha számos érdekelte egyesület és maga a munkáság is ellene volt. A törvényjavaslatot a képviselőház még az ősz folyamán letárgyalja és a választásokat január hó folyamán okvetlenül megtartják. A nagyiparosok egyesülete a törvényjavaslat lényeges módosítását követeli.

Valuta-jegyzékek.

Kolozsvár, 1925. szeptember 21.

1 dollár	=	206	L.
1 aranyárka	=	49.25	"
1 font sterling	=	1014.—	"
1 svájci frank	=	39.50	"
1 lira	=	8.55	"
1 dinár	=	3.58	"
1 osztrák shilling	=	29.50	"
1 francia frank	=	9.98	"
343 magyar kor.	=	1	"

MULATTATÓ

Feleségemnek.

világnak minden kincsén
adárdaloz hajnalt vennék;
világon minden gyöngyöt
papzi kézzel összeszednék...
minden rózsát rabszolgaként
hamisba hoznék össze néked,
berszinű napsugárral.

eddig minden örömmagot
és kerijébe vet a sorsom,
az élet könnyes terhét
maszos szó nélkül hordom...
szíves helyett szürke napok
hamisát adhatom csak néked:
Mégis a mi csókos álunk
berszinű napsugárra ébred...

Mael Ferencz.

Jól el kell tenni a pénzt!

(Jókai Mór adomából).

Nagyságos Verő Mátyás úr minden
időben egyszer kedvére kinulatta
pénzét.

Kedvére való mulatság pedig ren-
den azon végződött, hogy reggelfelé
állapotban viették fel a szobába,
kor az ember az egész világgal
békülve, tudniillik mikor nem tud
ráról semmit.

Ugy ilyen kellemetes állapotban egy-
ez az a jó történet vele, hogy az
az 4000 pfrt tárczástól együtt el-
számtalt a zsebéből; — s a becsületes
megtaláló sem jelentette magát a poli-
cának.

Amikor megint lejött Mátyás úr, me-
gbeinkasszalt egynéhány ezer forin-
t, s aztán estefelé beült valami jó
szobába mulatni. Volt cigány is, bor-
szó után meg vig cimborá is, aztán
minden.

Amel tájton már meglehetősen szédel-
t a feje a nagyságos úrnak a nagy
számtaló, hanem annyi eszmélete
s volt, hogy eszébe jusson, mi-
nyen ilyenképen csípték ki egy-
ez a zsebéből szépen a 4000 pengőt,
mondták, hogy köszönöm ássan l
tehát okosabb akart lenni; valami
alatt félrement lehúzza csizmáját,
szúrta az ezreseket, úgy húzta fel
a, a tárcájában csak az aprópénzt
s holmi szárazast és tízforintost.
y ravasz tett után ismét vissza-
a társasághoz, s ott azután egész
szággal engedé át magát azon
szágnak, melyből reggelfelé alig
széznél lábánál fogva felrúgattatni

Jancsi kocsis: jelentvén, hogy már be
van fogva! lehet hazamenni.

Mátyás úr fölkel, öltözni nem kellett
neki, mert ruhástól fektették az ágyba;
az ajtót sem kellett neki keresni, mert
Jancsi elvezette odáig, a hintóba is fel
tolta szépen; ott azután megint lefeküdt;
egy kicsit rázta a kövezet a hintót, míg
a városon végig mentek, azután annak
is vége lett: a vámnál megállították,
arra egy kicsit fölébredt; valaki be-
nézett hozzá a kocsiába, s mintha valami
passzusról akart volna valamit tudako-
zódni: annak azt felelte, hogy „majd
reggel!” azzal aztán odább eresztették,
a kocsi sem zörgött úgy az ország-
úton, alhatott szépen egész Hatvanig.
Ott már le kellett szállni, mert dél
volt az idő; a lovakat megkelelt etetni.

Mátyás úr szokásszerint nagy mámo-
rosan befámolygott a vendégszobába,
kitapogta lábaiból a zsihadást, kocsi-
sának rendelt ebédet, magának fekete
kávét, a lovaknak szénát, abrakot, s
mikor el volt fogyasztva minden hivatta
a vendéglőst, hogy számoljanak, hadd
fizessen.

Hát amint előveszi tárcáját, nincs
benne semmi! Persze, hogy ami apró-
pénzt hagyott benne, azt cigánynak és
egyébnek az utolsó bankóig elosz-
totta; nem volt abban egy árva
peták sem.

De hát az őrege hova lett?

Most kezdett egyszerre kijózanodni.

Az erősen jutott eszébe, hogy ő a
nagy pénzt félmámosra fővel a tárcá-
jából kivette s valahová jól eldugta;
de hogy hova? azt már, ha a fejét le-
ütik, sem tudja kitalálni.

Tán a mosdóasztal tükörfiába tette?
vagy a vánkos alá? vagy a pincérre
bízta, hogy viselje gondját? Ezek közül
nem tudott választani.

— Nosza rajta Jancsi! vissza Pest-
nek! ott maradt a pénz! Nyargalj ló-
halálba.

Az egész uton izzadt az üstöke bele,
hogy hol fogja keresni és megtalálni
a pénzt? hogy fog annyi ártatlan
becsületes embert gyanúsítani miatta,
hogy fog pironkodni a policáj előtt;
milyen csunyaság lesz ebből; ha majd
a pénz se lesz meg, aztán meg ki is
csúfolják.

Még jókor délután érkezett vissza
Pestre; a négy paripáról szakadt a
tajték; a vámnál megint megállították:
kérték a vámpénzt.

A hatvani vendéglős csak megembe-
relte még Mátyás urat egy ebéd áráig,
mert ismerte rég; hanem a pesti vámos
nem hitelez senkinek.

— Nekem pedig, úgy segéljen, egy
árva petákom sincs. Nem adhatnál köl-
csön te Jancsi, egy vámravalót? van
pénzed?

— Hogy ne adnék? Van be'on.

— Ugyan jó, hogy a te pénzedet
el nem lopták!

— Nem be'on, mer' nekem van
annyi eszem, hogy mikoo' innya meek,
há' előbb a mankópénzt beedugom a
csizmaambá.

— Utcu a ki! — Hisz az enyim is
ott van!

Ekkor derül fel a világosság Mátyás
úr agyában.

— Már most csak fordulj megint
vissza, de meg ne tudja valaki ezt az
esetei, mert agyon ütlek.

... Nem is tudta meg senki, csak
én. ...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1. Sorsolásunk eredménye:

a) A 4001-től 5000-ig beérkezett új előfize-
tők sorsolásánál, mint bejelentő 1000 L-t nyert
Török József Nagykened (Kisküküllő megye),
s mint bejelentett új előfizető 500 L-t nyert
Ifj. Demeter István Nagykened.

b) Összes előfizetőink közül, akiknek elő-
fizetése 1925 XII. 31-ig rendben van, 1000 L-t
nyert ifj. Theisz Péter Ujpalota. (Bihar m.)

c) 150 drb román sajtószindikátusi sors-
jegyük (számuk 227211-től 227290-ig 80 drb,
430396-től 430400-ig 5 drb, 775536-től 775545-
ig 10 drb, 971146-től 971200-ig 55 drb, össze-
sen 150 drb.) december 16-án megtartandó

sorsolásán esetleg megnyert összes nyere-
ményen egyenlő arányban osztozkodnak a

fentiekén kívül: Jójárth Elek Izgár, Angyel

Antal Petrozsény, Kovács Ica Nagyszalonta,

Szilágyi Sándor Lupény, Pál Gábor Csik-

somlyó, Kovács István Kézdivásárhely (két-
szer), Imre András hangya Magyargyerő-

monostor, Henter Gyula Kőszegremete, Szücs

Ferenc Nagyvarjas, Női Felsőkereskedelmi

Iskola Erzsébet - népzököre Kolozsvár, Mi-
hály Mózes Málnás, Dr. Ujfalusi Sándor

Elesd, N. Kólya Lajos Berettyószéplak, Papp

Mihály Krasznaréce, Orbán Elek Csikcsicsó,

Ifj. Biró Máté Csegez, Stadler Mátyás Bűr-
kös, Bodó Györgyné Gyergyóvasláb és Mike

Gyula Barót.

2. Új nyereménypályázatunk:

Folyó évben jelentkezett új előfizetőink
száma már meghaladta az 5315-öt. Állandóan
viszonzni óhajva olvasóink lelkes támogatá-
sát a 6000-ik új előfizető beérkezése után
újabb sorsolást rendezünk. Az 5001-től 6000-ig
beérkezett nevek közül kisorsolunk 10 nevet,
s ezek mindenike — bejelentőjével együtt
és közösen — kap 1-1 házorsjegyet a
másfélmilliót és kolozsvári brétfouccai ház
október 5-re balasztott sorsolására. E sors-
jegyek számai: 5003, 5024, 5043, 5039, 5045,
5009, 5004, 5038, 5007, 5048. E számok sor-
rendje megörzendő, mert az előfizetőink közül
majd kisorsolt 10 név 1-től 10-ig a sorsje-
gyeket pontosan ilyen sorrendben kapja és
pedig: 1-5008, 2-5024, 3-5043, 4-5039,
5-5045, 6-5009, 7-5004, 8-5038, 9-5007,
10-5048.

Minden régi előfizetőnk igyekezzék bár 1
új előfizető bejelentésével a másfélmilliót
érő birtok sorsolásán való részvételhez igényt
szerezni.

3. 1926-os gyönyörű Erdélyi Magyar Naptá-
runkat november folyamán teljesen díjtanul

csak annak küldjük meg, aki már 1925-ben előfizetőnk lett s előfizetése 1925. évi december 31-ig rendben van.

Ifj. G. J. Siklód, T. F. Gyulafehérvár, Dr. B. Á. Kolozsvár, L. S. és Cz. J. Gyergyókilyénfalva, (L. S. előfiz. f. évre rendben), E. B. Szamosujvár, B. L. Vulkán, K. M. Mészko, F. Gy. Óbesenyő, F. M. Leysin (Schweiz), V. J. Sárközujlak, F. D. Szászabánya, Cs. P. Gizellafalva, D. D. J. Görgényüvegcsür, Sz. L. Szabéd, ifj. B. F. Magyarózd, T. J. Alsórákos.

Itt felsoroltak az új előfizetőket, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

J. Gy. Marosvásárhely. Az EMÉ nyelvészeti pályázatának határidejét 1925. XI. 1-ig meghosszabbították. V. F. Kalotaszentkirály. Iskolaszéki gyűlés a H. lánykeresést letárgyalta, eredmény: „fedezet hiányában nem volt teljesíthető.” Sajnálattal értesítjük. F. M. Kémer. Törmelék arany grm-ja 70, ezüst grm-ja 3—3.50 lei. B. A. Kápolnásfalva. Gondolatai igen szépek és dicséretére válnak, de verselése még sok gyakorlatra szorul. Üdvözlét. K. S. Vadad. Becses soraira értesítjük, hogy azokkal teljesen egyetértünk. A szőlők permetezésénél két dolog tartandó szem előtt, az egyik az, hogy mindenkor megfelelő erősségű gálic oldattal permetezzünk (ha a gálic gyenge akkor többet használjunk belőle) a másik pedig az, hogy esős időben az oldat lemosódása előtt permetezzünk, száraz időben pedig, ha nem is volt eső a permetezés ideje óta, a permetezéstől számított 18-ik nap után újból permetezzünk, mert a rézgálic 18 nap alatt elveszíti ölü hatását. J. D. Homoródszentpéter Máltai fehér tyúkgalamb Kolozsvárt már nem kapható. Forduljon bővebb információért az Erdélyi Gazdasági Együlethez (Kolozsvár, Str. Mureșan 10.). M. F. Petrozsény. A beküldött növény a *tüdözuzmó* vagy izlandi zuzmó (*Cetraria islandica*), a mely tüdőbaj ellen gyakran használt orvosság. A belőle készült tea tüdővészéseknek könnyebbülést okoz, azonkívül krónikus bél- és hólyaghurut ellen is isszák ezt a teát. Beszéltem olyan emberrel, a kiről az orvosok már lemondtak, haza küldték a klinikáról és ő tisztán csak a tüdőzuzmóteának köszönhetette az életben maradását.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: Sz. J. Menyő 100 (rendben 1926. VIII. 1.), Fogy. Szöv. Ant 500. T. J. Sepsiszentgyörgy 300, ifj. K. A. Csikpálfalva 150, V. J. Brassó 100, V. G. Rigmány 465, K. J. Torda (rendben 1926. IV. 1.), F. Gy. Óbesenyő 350, S. M. Szamoskrassó 2165, D. L. Nagylóna 50, K. A. Csernáfalva 720, H. J. Szilágyosmlyó 778 L.

Tüdőbetegek

Is kiünő eredménnyel használják a Dr. Biró féle

„Sirof”-t

(őrv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

Apróhirdetések.

A budapesti Szent Imre Kollégium kérése. A budapesti Szent Imre kollégium f. évi november hó elején ünneplő alapításának huszonöt éves évfordulóját. Erre az alkalomra emlékművet készített, melyen megörökíti a világháboruban hősi halált halt, volt növendékelt. Az igazgatóság felkéri a világháboruban elesett, vagy a harc téren szerzett belegség következtében elhunyt volt növendékeinek hozzátartozóit, hogy róluk rövid életrajzot készítsenek, melyben jelöljék meg a csapatbeosztást, rangfokozatot, az elhalálozás helyét, idejét és körülményeit és azt f. évi október hó 15-ig a budai Szent Imre kollégium igazgatóságához (Budapest, I. Horthy Miklós-út 17.) eljuttatni szíveskedjenek.

Géplakatos, vasesztergályos, vizgázott gőzgép, benzin és gázmotor kezelő alkalmazást keres, szakmán kívül eső állást is készséggel vállal. Cim: Bara László Cluj—Kolozsvár, IV, Vasut-u. 17.

Bérlétel, 70—100 holdas jó földet, lehetőleg vasúthoz közel, nagyobb lakással keresek. Cim: Nemes Károlyné Zabola. Háromszék megye.

Vidéki uri házhoz minden es főzőnő kerestetik. Cim a kiadóban.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlyné, Cluj—Kolozsvár, Str. Pața 87.

Felhívás a gazdaközönséghez!
A Marosvásárhelyi Takarékpénztár r. t. 1925. augusztus 1-vel Nyáradszeredában fiókindezetet állított fel. — A fiókindezet alapításának célja: a kisgazdák, földbirtokosok hitelügyeit a legméltányosabb visszafizetési feltételek és kamatláb mellett kielégíteni. — Átvizsgálás gyümölcsösztetésre a legelőnyösebb feltételek és a legmagasabb kamatláb mellett betéteket % betétkönyvre vagy folyószámlára. — Átutalt összeget bel- és külföldre, értékpapírokat és külföldi pénznemeket vesz és elad. — Foglalkozik élet, tűz stb. biztosítással, s e célból a „Fonciera” Vezérképviselétével lett megbízva. — Üzlethelyiség saját házában (Főter Dr. Lőte főorvos-féle ház) van elhelyezve. — A fiókindezet vezetésével Dr. Szoboszlai László ügyvéd Nyáradszeredai lakos bízott meg. — Tisztelettel: *Igazgatóság.*

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A

„PÁSZTORTÚZ”

Erdély legjobb szépirodalmi lapja.

Előfizetési Árai:

Belföldön: Külföldön:

Egész évre 350 L. Egész évre 500 L.
Félévre 180 ; Félévre 250 ;
Negyedévre 100 ; Negyedévre 150 ;

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

Kérjen mutatványszámot.

Gépjármű köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindentelá gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamas (Galamb u.) 14.

AGYAGIPAR
R. T.

Ajánlja ciszörangó, földgázzal tüzelésű, hornyolt és hódfarkú tejszínes cserepét, normál és némeiméretű fal- és kúttégáját valamint elsősorú különböző méretű készült alapcsöveit.
Cluj és Ibrada Turda-Torda. Tel. sz. 10.

A ezerszázalékos tétel: GYALLAY DOMONKOS.

A kládésért tétel: PETRES KÁLMÁN
Kiadóhivatal: Cluj.